

Utbildningsnämnden

§ 37

Dnr 2021-000045

Remissyttrande angående U2021/301 Ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare i skolan

Beslut

De förslag som Lycksele kommun väljer att yttra sig om presenteras områdesvis nedan.

Generella synpunkter

Lycksele kommun delar utredningens tudelade problembild, att det råder en stor brist på lärare och att denna brist är ett stort hot mot kvaliteten samt att åtgärder måste vidtas för att fler personer ska söka till, och slutföra lärarutbildningen. Övergripande menar Lycksele kommun att läraryrkets attraktivitet måste stå i fokus för att locka fler att utbilda sig till lärare.

Utifrån den beskrivna, tudelade problembilden vill Lycksele kommun omedelbart lyfta fram det motsägelsefulla med att i samma betänkande inkludera förslag för satsningar, ökad kvalitet och ökade krav inom lärarutbildningarna samtidigt som man också förenklar och förkortar utbildningsvägarna och öppnar för att fler med sämre förkunskaper ska kunna söka till och slutföra utbildningen. Här har betänkandet greppat över två separata problemområden som borde hållits isär och dom gör hela betänkandet motsägelsefullt. Det är mycket svårt att utifrån ett huvudmannaperspektiv förhålla sig till förslagen, å ena sidan är behovet av lärare i kommunen stort men samtidigt behövs bra och välutbildade lärare för att säkerställa kvalitet. Att lämna remissvar på detta betänkande innebär för en huvudman att man i praktiken måste välja mellan att försöka säkerställa att man har lärare som på papperet är utbildade men med vetskapen om att man sänkt kraven för att antas och kraven på att slutföra utbildningen. I detta perspektiv står Lycksele kommun i första hand för att kvaliteten måste upprätthållas.

Specifika synpunkter

Att kraven på lärarutbildningen skärps och fokus förtydligas.

Generellt tycker Lycksele kommun att det är bra att man fortlöpande ser över innehållet i lärarutbildningarna men då stoffträngseln redan är stor finns stora risker att förslaget bara leder till svårigheter att genomföra

Utbildningsnämnden

utbildningarna. Positivt med förslaget är dock krav på samverkansstrukturer med kommuner och huvudmän.

En försöksverksamhet med kortare kompletterande pedagogisk utbildning för fler lärare i skolan

Förslaget är en försöksverksamhet med förkortad KPU (Kompletterande Pedagogisk Utbildning) för de som redan har en akademisk examen. Nuvarande KPU om 90 högskolepoäng föreslås ersättas av två kortare. För grundlärare föreslås en utbildning om 75 högskolepoäng och för ämneslärare 60 högskolepoäng. Lycksele kommun menar att det behövs fler vägar till läraryrket och där kan en utökad och bredare KPU som möjliggör för fler med akademisk examen att karriärväxla till läraryrket vara en bra väg. Dock kan Lycksele kommun inte ställa sig bakom att utbildningen förkortas och att lägre krav ställs, i detta finns inget långsiktigt kvalitetsperspektiv.

Ändringar i befintliga kompletterande utbildningar för fler ämneslärare.

För att fler sökande ska beredas plats på utbildningarna föreslås att lärosätena ska göra en mer flexibel bedömning där den sökandes samlade ämneskunskaper i större utsträckning tas tillvara. Lycksele kommun förhåller sig till ovanstående med utgångspunkt från tidigare resonemang, att sänka kraven på de som vill bli lärare saknar långsiktighet. Om förslaget däremot innehåller tydligare regler för hur kunskaper och erfarenheter valideras och huvudmännen inkluderas i detta arbete är förslaget intressant.

En mer flexibel grundlärarexamen som omfattar svenska som andraspråk och modersmål.

Även om lärarbristen är omfattande är den mer påtaglig i vissa ämnen. Modersmål i grundskolan är ett ämne där bristen på behöriga lärare är särskilt stor. Grundlärarutbildningen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 eller med inriktning mot arbete i årskurs 4–6 föreslås kunna omfatta svenska som andraspråk eller modersmål. Kraven för grundlärarexamen föreslås ändras så att ämnesstudier i något av ämnena svenska som andraspråk eller modersmål inklusive nationella minoritetsspråk kan ingå i dessa båda inriktningar. Lycksele kommun ser positivt på förslaget ur alla tre perspektiven, svenska som andraspråk, modersmål och minoritetsspråk. Om förslaget får önskvärd effekt finns möjligheten att få fler lärare med behörighet i dessa ämnen, en ökad möjlighet att integrera dessa ämnen bättre i skolan samt en större möjlighet att planera för scheman och lärartjänster.

Utbildningsnämnden

Bakgrund

Ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare i skolan, Promemoria U2021/00301

<https://www.regeringen.se/48e736/contentassets/e2180d7c973c449097dbcab00eda65b3/okad-kvalitet-i-lararutbildningen-och-fler-larare-i-skolan.pdf>

Sammanfattning

Lycksele kommun har utsetts till remissinstans för betänkandet "Ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare i skolan".

Utredningen har kommit till av två huvudsakliga skäl, dels den stora och ökande bristen på lärare men också som en följd av januariavtalet. Av punkt 56 i den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna, framgår att lärarutbildningen ska reformeras. Kraven på utbildningen ska skärpas. Vidare ska fler lärarledda timmar införas. Kopplingen mellan teori och praktik ska stärkas, och fokus på metodiken ska öka. Förutsättningarna för akademiker att välja läraryrket ska underlättas. Längden på den kompletterande pedagogiska utbildningen (KPU) ska kortas ned, och studietakten ska höjas. Därutöver ska möjligheterna att jobba på en skola och studera till lärare parallellt förbättras.

Betänkandet är ett färdigt författningsförslag som tänkts införas den 1 augusti 2021.

Sammanfattning av förslagen i betänkandet

- Att kraven på lärarutbildningen skärps och fokus förtydligas.
- En försöksverksamhet med kortare kompletterande pedagogisk utbildning för fler lärare i skolan.
- Ändringar i befintliga kompletterande utbildningar för fler ämneslärare.
- En mer flexibel grundläraresexamen som omfattar svenska som andraspråk och modersmål.

Utbildningsnämnden

Bedömning

Lycksele kommuns synpunkter utgår i huvudsak från kommunens egna huvudmannaskap för förskola och skola i Lycksele kommun men samarbete har också skett med samarbetskommunerna inom Region 10 (kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Åsele). Fokus ligger på de övergripande utmaningarna med att rekrytera behöriga lärare men också på kvalitetsaspekterna av utbildning där strävan är likvärdiga förutsättningar och god målluppfyllelse.

Lycksele är en relativt liten glesbygdskommun i Västerbottens inland som haft betydande utmaningar att hitta behöriga förskollärare och lärare. Lycksele kommun har aktivt arbetat för att locka och utbilda behöriga lärare genom egna utvecklingsprogram och samarbete med Umeå universitet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Remissyttrande angående U2021/301 Ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare i skolan

Beslutet skickas till

Verksamhetschef för- och grundskola
Utbildningsdepartementet